שער מאמרי רז"ל — מסכת פסחים

מא' בגמ' מס' פסחים פ"ג דמ"ט ע"א וז"ל אר"י בת כהן לישראל אין זווגם עולה יפה כו' הטעם הוא כי כל האותיות שבאלפ"א ביתא דאי"ק בכ"ר יש בהם זווג ונשארו אותיות הנ"ך אשר מילוייהם כיוצא בהם כזה ה"ה נ"ן כ"ך והם אותיות כהן. אמנם כהן עם כהן זווגם עולה יפה לפי שכן אותיות הנ"ך במלוייהם הם ב' פעמים כה"ן שם בגמ' פ"ג דמ"ט ע"א וז"ל ת"ר לעולם ימכור אדם כל מה שיש לו וישא בת ת"ח כו' משל לענבי הגפן בענבי הגפן כו' הטעם הוא כי הת"ח הם בעולם הבריאה. וע"ה הם בעולם העשיה ששם מקום כל הקליפות ולכן אין זווגם עולה יפה (זה להר' אברהם הלוי ברוכים) ונלע"ד שאינו ממורי זללה"ה. אמר שמואל הטעם שאינו מהר' ז"ל הוא בעבור שגם מדריגת הת"ח אינה שוה יש מהם באצילות ויש מהם בבריאה ויש מהם ביצירה ויש מהם בעשיה וזה הוא בכללות מלבד בפרטות שבכל עולם מהם נפרד לנרנח"י וכמ"ש בזוהר ריש פ' משפטים זכה יתיר לא זכה כו':

שם בגמ' פ"ג דמ"ט ע"ב וז"ל א"ר אלעזר עם הארץ מותר לנוחרו ביוה"כ שחל להיות בשבת כו' א"ר יוחנן ע"ה מותר לקרעו כדג א"ר שמואל בר יצחק ומגבו כו' הטעם הוא כי ע"ה אין לו זולתי נפש מעולם העשיה וכפי גדר נפשו כך מקום פגימתו ואינו פוגם על ידי חטאו רק בעולם העשיה ואמנם ביום (דף ד' ע"א) שבת וגם בימים טובים שאז נכללים העולמות ועולים כנודע נמצא עולם העשיה עולה בעולם הבריאה ואז הפגם שפגם העם הארץ בעשי' מתדבק הפגם ההוא בעולם האצי' ומשם מתפשט ויורד אל הבריא' והיצי' ואז נמצא כי פגם הע"ה פוגם בכל הד' עולמו' אבי"ע בימים הנז' ולכן בשבת וי"ט ויה"כ שאז מגיע פגם שלו במקום גבוה ראוי לעשות בו דין הראוי לו. אמר שמואל מ"ש בעולם האצי' הכונה היא עד עולם האצי' ועד בכלל יען כי מתקשרים העולמות זה בזה: